

تأمین خواسته‌ی عین معین

مؤلف

محمد آشفته

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

www.ketab.ir

سرشناسه	: آشفته، محمد، ۱۳۶۷-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام/ Iran, Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: تأمین خواسته ی عین معین / مولف محمد آشفته.
مشخصات نشر	: تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۴ ص.
شابک	: ۴-۳۲۶-۳۴۶-۶۰۰-۹۷۸: ۷۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۹۳-۹۸.
موضوع	: حکم ضبط و تأمین خواسته - ایران/ Attachment and garnishment - Iran / قرار (آیین دادرسی مدنی)/ ایران/ Injunctions-Iran/ آیین دادرسی مدنی- ایران/ Civil procedure-Iran
رده بندی کنگره	: ۳۱۱.۵۲۰۴/۱۵ KMH۱۹۰۴
رده بندی دیویی	: ۷۷-۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۵۲۲۷

مؤلف:	محمد آشفته
ناشر	کتاب آوا
نوبت چاپ	اول ۱۳۹۵
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	۷۵۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۳۲۶-۴

www.avabook.com avabook kazemi@yahoo.com

فهرست مطالب

۹.....	چکیده
۱۱.....	مقدمه

فصل اول

۱۳.....	کلیات و شرایط تامین خواسته

۱۳.....	مبحث اول: کلیات
۱۴.....	گفتار اول: تعریف و تاریخچه درخواست
۱۴.....	بند اول - تعریف و مفهوم تامین خواسته
۱۸.....	بند دوم - پیشینه و مبنای فقهی تامین خواسته
۲۱.....	گفتار دوم: تمیز تامین خواسته از نهادهای مشابه
۲۲.....	بند اول: وجوه اشتراک تامین خواسته و دستور موقت
۲۳.....	بند دوم: وجوه افتراق تامین خواسته با دستور موقت
۲۴.....	مبحث دوم: شرایط تامین خواسته
۲۴.....	گفتار اول: از حیث درخواست کننده و خوانده
۲۴.....	بند اول - درخواست خواهان
۲۷.....	بند دوم - ذی سمت بودن درخواست کننده
۲۸.....	بند سوم - ذی نفع بودن خواهان
۳۱.....	بند چهارم - توجه دعوی به خوانده
۳۲.....	بند پنجم - زمان طرح درخواست تامین خواسته

- الف- درخواست قبل از اقامه دعوی ۳۵
- ب- درخواست ضمن اقامه دعوی ۳۷
- ج- درخواست بعد از اقامه دعوی ۳۸
- گفتار دوم: شرایط خواسته ۳۹
- بند اول- قابل مطالبه بودن خواسته ۳۹
- بند دوم- قابل تأمین بودن خواسته ۴۰
- بند سوم: معلوم بودن میزان خواسته یا عین معین بودن آن ۴۰

فصل دوم

آثار تأمین خواسته در دوران و رفع اثر از تأمین ۴۳

- مبحث اول: آثار تأمین خواسته ۴۳
- گفتار اول: آثار تأمین نسبت به خوانان ۴۳
- بند اول- حق تقدم تحصيل کنندگان نسبت به سایر طلبکاران ۴۵
- الف- بررسی حق تقدم خوانان در صورت ورشکستگی خوانده ۴۷
- ب- تکلیف اشخاص ثالث در مقابل ورشکستگی خوانده ۴۹
- گفتار دوم: آثار تأمین نسبت به خوانده و ثالث ۵۱
- بند اول- آثار تأمین نسبت به خوانده ۵۱
- بند دوم: آثار تأمین نسبت به ثالث ۵۳
- مبحث دوم: موارد صدور تأمین خواسته ۵۴
- گفتار اول: صدور قرار بدون سپردن تأمین ۵۵
- بند اول- دعوی مستند به سند رسمی ۵۵
- بند دوم: تنظیم سند توسط مأمور صلاحیت دار ۶۱
- ۱- صلاحیت ذاتی ۶۲
- ۲- صلاحیت محلی ۶۳
- بند سوم: تنظیم سند بر طبق مقررات قانونی ۶۳
- بند چهارم: خواسته در معرض تضییع یا تفریط ۶۵
- گفتار دوم: صدور قرار با سپردن تأمین ۶۶

بند اول - مبنای دریافت و عدم دریافت خسارت احتمالی	۶۷
بند دوم - نوع خسارت احتمالی	۶۹
بند سوم - میزان تأمین خواسته	۷۰
مبحث سوم: موارد رفع اثر از تأمین خواسته	۷۱
گفتار اول - عدم به موقع تقدیم دادخواست	۷۱
گفتار دوم - فسخ قرار تأمین خواسته	۷۲
گفتار سوم - مرتفع شدن موجبات تأمین خواسته	۷۳

فصل سوم

تأمین در عین معین	۷۵
مبحث اول: عین را تمام آن	۷۶
گفتار اول: تعریف عین	۷۶
گفتار دوم: اقسام عین	۷۶
بند اول: عین معین	۷۶
بند دوم: در حکم معین	۷۷
بند سوم: کلی	۷۸
مبحث دوم: خواسته و انواع آن	۷۸
گفتار اول: خواسته	۷۸
گفتار دوم: انواع خواسته	۷۹
بند اول: خواسته مالی	۷۹
بند دوم: خواسته غیر مالی	۸۲
مبحث سوم: تأمین و نوع خواسته	۸۲
گفتار اول: میزان خواسته معلوم باشد	۸۴
گفتار دوم: تأمین خواسته در عین معین	۸۶
بند اول: نظر اول	۸۸
بند دوم: نظر دوم	۸۸
بند سوم: نظر سوم	۸۹

- ۸۹..... مبحث چهارم: اجرای قرار تأمین خواسته.....
- ۹۰..... گفتار اول: ابلاغ قرار و اجرای آن.....
- ۹۱..... گفتار دوم: قواعد عام اجرای قرار.....
- ۹۲..... گفتار سوم: توقیف اموال.....
- ۹۳..... بند اول: توقیف اموال غیر منقول.....
- ۹۴..... بند دوم: توقیف اموال منقول.....
- ۹۵..... بند سوم: توقیف محصول املاک و باغ‌ها.....
- ۹۶..... گفتار چهارم: ممنوعیت قرارداد نسبت به مال بازداشت شده.....
- ۹۷..... گفتار پنجم: استحال مطالبه خسارت.....
- ۹۸..... مبحث پنجم: استانات.....
- ۹۹..... گفتار اول: تأمین عین معین.....
- ۱۰۰..... گفتار دوم: تأمین محصول املاک و باغ‌ها.....
- ۱۰۱..... گفتار سوم: مستثنیات دین.....
- ۱۰۲..... نتیجه‌گیری.....
- ۱۰۳..... فهرست منابع.....

چکیده

منظور از تأمین خواسته توقیف اموال اعم از منقول و غیر منقول می باشد زمانی که بر حسب ادعای طرفین دعوا، حقوق کسی ضایع می گردد، مدعی برای الزام خوانده به بازگرداندن حق و یا قبول آن، متوسل به طرح دعوی می گردد. بنابراین تأمین خواسته به تقاضای خواهان بل از بدیم دادخواست یا ضمن دادخواست یا در جریان دادرسی تا زمانی که حکم قطعی صادر نشده باشد درخواست می گردد.

واضح است کلمه آثار یک قدم موضع را تخصصی تر می نماید، در واقع موضوعی که در باب آثار تأمین خواسته می توان عنوان نمود این است که تأمین خواسته به عنوان یک ابزار احتیاطی چه حقی برای خواهان ایجاد می کند، چه تکلیفی برای خوانده دعوا و شخص ثالث در نظر گرفته است.

تقاضای تأمین خواسته نسبت به عین معین که مورد ادعای خواهان است و خواسته دعوی محسوب می شود صادر می شود. صدور تأمین خواسته مشروط به این است که میزان خواسته معلوم باشد یا عین معین باشد، اگر خواسته عین معین نباشد (فقط معلوم باشد) یا عین معین بوده ولی قابل توقیف نباشد معادل قیمت خواسته از سایر اموال خوانده توقیف می کنند. با توجه این تفاسیر هدف پژوهش حاضر بررسی مشکلات ناشی از تأمین خواسته عین معین و امکان صدور تأمین خواسته عین معین در دعاوی مالی و

غیر مالی می‌باشد که با استفاده از روش کتابخانه‌ای به بررسی این موضوع پرداخته شده است. عین معین ممکن است منقول یا غیر منقول باشد. بنابراین صدور قرار تأمین خواسته نسبت به مال غیر منقول درست است و عین معین، چه منقول و چه غیر منقول، باید خودخواسته دعوا و همچنین از اموال بازداشت شدنی باشد تا صدور قرار تأمین آن مجاز باشد.

واژگان کلیدی: تأمین خواسته، آثار تأمین خواسته، توقیف اموال، عین معین

مقدمه

مراجعه اشخاص به دادگاه‌ها، به طور معمول برای اقامه دعوا در ماهیت و مطالبه حق اصلی است که یا با صدور حکم پایان می‌پذیرد یا با صدور قرار فاعط روبرو می‌شود، اما باید به یاد داشت هدف از مراجعه اشخاص به مراجع قضای همواره گرفتن حکم نیست، ممکن است با مجوز قانون، مدعی حق، در پی اقدامی قانونی برای در امنیت قرار دادن حق اصلی باشد که ممکن است با اقدامات طرف دعوا با خطری جبران ناپذیر مواجه شود. بنابراین مقنن برای حفظ و امنیت حق اصلی طرف دعوا امکان اقداماتی قانونی قبل از صدور یا اجرای رای، پیش‌بینی نموده است که به طور کلی این اقدامات را می‌توان اقدامات احتیاطی یا به عبارتی قرارهای تأمینی نامید. قرار تأمین خواسته به عنوان یکی از اقدامات احتیاطی در طی دادرسی در فصل ششم با عنوان "امور" از مواد ۱۰۸ تا ۱۲۹ ق. آ. د.م پیش‌بینی شده است.^۱

لذا از زمانی که خواهان اقامه‌ی دعوا می‌نماید تا صدور حکم لازم الاجرا مدتی معمولاً طولانی، سپری می‌شود که می‌تواند خوانده‌ی بی‌گناه را در موقعیتی قرار دهد تا با جابه‌جایی اموال منقول و وجوه نقد و نقل و انتقالات اموال خویش اجرای حکمی را که خواهان با صرف وقت و هزینه‌های قانونی به دست آورده، با دشواری روبه‌رو و یا حتی غیرممکن نماید و از طرفی، طولانی بودن مدت مزبور می‌تواند موجب نوسان اموالی که در زمان اقامه‌ی دعوا، موجود و در مالکیت خوانده بوده، تا زمان اجرای حکم، بنا به دلایلی ارزش واقعی خود را از دست داده، نابود شده و یا متعلق حق دیگران قرار گیرد. به همین علت مقنن برای حفظ حق اصلی خواهان تمهیداتی را پیش‌بینی نموده است که اجرای حکم را پس از طی مراحل طولانی دادرسی و اعتراض به آراء امکان پذیر می‌نماید. به

^۱ ماده ۱۰۸ تا ۱۲۹ ق. آ. د.م پیش‌بینی شده است. به اشتباه در مبحث مربوط به تأمین خواسته آورده شده است.

همین جهت در قوانین آیین دادرسی، آیین‌های ویژه‌ای مانند دستور موقت و تأمین خواسته پیش بینی شده است. پس وجود چنین تأسیسی اقدامی احتیاطی و پیشگیرانه است که صدور آن به خودی خود حقی را برای خواهان تضمین نمی‌کند بلکه اجرای آن است که امنیت را برای خواسته خواهان به دنبال دارد. آنچه که در مورد تأمین خواسته مغفول واقع شده و کمتر به آن پرداخته شده است تأمین خواسته عین معین است که در این پژوهش بر آن شدیم تا اهمیت، شرایط و آثار آن را مورد بررسی قرار دهیم.

www.ketab.ir